

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

korábban F/1 szám alatt csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőm, a **Gremesperger Ügyvédi Iroda** (dr. Gremesperger Gábor irodavezető ügyvéd) 1137 Budapest, Budai Nagy Antal utca 3. I. emelet 3. ajtó alatti ügyvédi iroda útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: **Abtv.**) 27. § alapján a IV/1781-1/2019. számú ügyben az alábbi

alkotmányjogi panasz kiegészítése

terjesztem elő a T. Alkotmánybíróság felhívására továbbra is kérve, hogy a T. Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy

- a Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.21.368/2017/4-II. számú ítélete, *valamint a*
- Kúria Pfv.IV.20.821/2018/5. számú ítélete alaptörvény elleness, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően az(oka)t semmisítse meg.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyazonosító: IV/01781-2/2019	
Érkezett:	2019 DEC 14.
Példány:	4
Kezelőiroda:	
Melléklet:	db

Kérelmem indokolásának kiegészítését, fenntartva az alkotmányjogi panaszomban foglaltakat az alábbiakat adom elő:

1. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E körben az indítványozó előadja, hogy megítélése szerint az Alaptörvény alábbi idézett rendelkezéseinek kiüresítését jelentik az ítéletek azáltal, hogy az alapjogként számon tartott jó hírnévhez való jog védelme nem érvényesülehetett.

Az indítványozó álláspontja szerint az ítéletek az Alaptörvény

B) cikk (1) bekezdésébe - Magyarország független, demokratikus jogállam.- ;

I. cikk (3) bekezdésébe - Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható;

VI. cikk (1) bekezdésébe - Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák;

28. cikkébe- A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

ütköznek.

Az indítványozó álláspontja szerint a támadott ítéletek érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést jelentenek, elvégre nyilvánvalóan a keresetben, illetve az alapkeresetben érvényesített jóhírnév védelmét biztosító szabályok megalkotására azért került sor a jogalkotó által, hogy azok megfelelően biztosítsák a jogállamiság pillérét képező alapvető jogokat, valamint a vállalkozások közötti tiszta verseny

érvényesülését, amely védelem bírói úton tisztességesen kell érvényesülni és a jogalkalmazás során az ezzel kapcsolatos szabályokat ezek céljával és a józan észnek megfelelő, erkölcsös és gazdaságos céllal együttesen kell érvényesülnie, illetve a közvélemény alakításában fajsúlyosan részt vevő sajtóterméktől és a sajtó tekintetében hivatásszerűen működő személytől a gondos, felelősségteljes eljárás és tájékoztatás elvárható, amely eljárás megsértése és a valótlan tények közlése a vélemény nyilvánítás korlátjaként értelmezendő.

Az indítvánnyal támadott ítéletek ezen Alaptörvény rendelkezések értelmét és célját üresítik ki és teszik illuzórikussá.

A jó hírnévhez való jog olyan alkotmányosan szabályozott alapjog, amely egyszerre nyújt védelmet az egyén emberi méltósága, illetve gazdasági érdekei szempontjából, amely gazdasági érdek Magyarország társadalmi berendezkedésének alapját képező szociális piacgazdaság egyik fundamentuma, illetve az európai közösséggel való kapcsolatunk fontos alapja. A jó hírnév védelmét nem csak az Alaptörvény deklarálja, hanem fontos részért képezi az európai integritás gazdasági tekintetben való megvalósulásának annyiban, amennyiben a piaci szereplőknek biztosítékot jelent a közös piac megvalósításához és zökkenőmentes működéséhez.

Az Alaptörvény (a továbbiakban: *Atv.*) VI. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy jó hírnevét tiszteletben tartsák, továbbá határt szab a véleménynyilvánítás szabadságának az egyén méltóságának védelme érdekében. Az alaptörvényi rendelkezést többek között a *Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény* (a továbbiakban *Ptk.*) 2:45. § szabályozza részletesen a következőképpen: a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényről állít vagy híresztel, vagy valós tényről hamis színben tüntet fel. Jelen esetben Alperes az általa közölt cikkben szereplő, valótlan és az olvasók számára megtévesztő, illetve megtévesztésre alkalmas tényállításokat tett, ezzel megsértve Felperes jó hírnevét készítményének dizájn drogokkal, illetve doppingszerekkel való közös említésével, így az indítványozóval szemben negatív közvélekedés kialakulását eredményezi.

Jelen esetben az alapjogi kollízió a véleménynyilvánítás szabadsága, illetve a jó hírnévhez való jog között merült fel. Az *Atv.* I. cikk (3) bekezdése ebben az esetben csak más alapvető jog vagy alkotmányos érték érdekében enged meg az alapvető jog korlátozását, illetve rendelkezik a szükségesség és arányosság feltételeiről is a korlátozás megengedhetőségének mércéjeként. Jelen esetben az Alperes cikke nem szükségszerűen és az arányosság mértékét túllépve, Felperes részére indokolatlanul bántóan használ olyan kifejezéseket, amelyek tekintetében helye van a véleménynyilvánításhoz való jog korlátozásának az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint is, mert **a valótlan tények közlésének elkerülése érdekében bizonyos kötelezettségekkel jár a közvélemény alakításában hivatásszerűen részt vevő személyek esetében a sajtó szabadságának gyakorlása.**

Ezen kívül nem csak Felperes jó hírnévhez való joga sérül, hanem az az alkotmányos érdek is, amely a [REDACTED] mint „brand” által magyar piac népszerűségét biztosítja. Felperes 1972-ben feltalált készítménye az évtizedek során nem hiába tett szert olyan népszerűsége, amely hozzájárult ahhoz, hogy a készítményt 2013-ban a Magyar Értéktárba, majd ezt követően a hungarikumok listájára is felvették. Ezzel pedig Alperes magatartása nemcsak Felperes hírnevét veszélyezteti, hanem egy a Magyarország által garantált minőség hírnevét is, tehát a [REDACTED] készítményei jó hírnevének megőrzése nem csak egyéni, hanem közös érdek is egyaránt, amelyet minden azonos, illetve más piacon is jelen lévő szereplő kölcsönösen köteles tiszteletben tartani.

Az a tény pedig, hogy a [REDACTED] listára tette Felperes kobalttartalmú készítményeit nem jelenti azt, hogy ez valamennyi olvasó számára olyan releváns információ volna, amelynek hírértéke fontosabb, mint Felperes jogi érdekei. Azok a sportolók, akik tekintetében a termékek fogyasztása „doppingolásnak” minősül nem Alperes internetes honlapjáról fognak értesülni a változásról, hanem az

Ügynökség megfelelő fórumain keresztül. Következésképpen az a lehetőség, miszerint a [REDAKT] által közölt információkat az Alperes félreértésre okot adó megfogalmazásában az olvasóközönség számára közölheti, az olvasókban azt az érzetet keltheti, hogy – mivel a változásról őket is tájékoztatták – a készítmény általánosságban hathat hátrányosan az emberi egészségre, kiváltképpen azért, mert Alperes a dizájnertdrogokkal egy szinten említi őket.

Ez pedig azon kívül, hogy egy hungarikum érdekeire nézve sértő, az *Atv. XX. cikk (1) bekezdése* értelmében a testi egészséghez való jogot is veszélyeztet, ugyanis ez az alapjog nem csak a mindenkét megillető egészségügyi ellátást biztosítja, hanem azt a lehetőséget is, hogy az egészségének megőrzése érdekében adott legyen bizonyos készítmények beszerzése és fogyasztása. A [REDAKT] [REDAKT] pedig olyan nyomelemeket tartalmaz, amelyek rendkívül jelentősek az emberi szervezet számára és negatív értékítélet társítása ehhez nyilvánvalóan közvetetten alkalmas az egészségvédelmi célok veszélyeztetésére. Ezek alapján tehát az ilyen termékek népszerűsítése kiemelten fontos az egészséghöz való jog védelme érdekében és egyáltalán nem indokolt a fontosság komolytalan, ironikus kijelentésekkel történő megkérdőjelezése – még abban az esetben sem, ha a Felperest nem rossz szándék vezérelte.

A véleménynyilvánítás szabadsága mellett a sajtószabadság kollíziója is felmerülhet a jó hírnévhez való joggal szemben, de a *sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabadságáról szóló 2010. évi CIV. törvény 4. § (3) bekezdése* szerint azonban a sajtószabadság gyakorlása sem járhat a személyiségi jogok sérelmével. A fentiekben kifejtett indokolás értelmében viszont a sajtószabadság gyakorlása jelen esetben nem csak Felperes személyiségi jogait sértette, hanem a közérdeket is, tehát a sajtószabadság korlátozása indokolt.

Alperes kijelentései szempontjából az eddig említettek kívül érdemes felhívni a figyelmet arra, hogy nem csak a tényállítás, hanem annak híresztelése is megvalósul, a *34./2017. (XII.11.) AB határozat* alapján pedig ez ugyanúgy a jó hírnév megsértésének minősül, különösen abban a tekintetben, hogy jelen esetben Alperes közlései nagy nyilvánosság előtt történtek, amivel nem csak személyek bizonyos csoportjának, hanem konkrétan bárkinek befolyásolhatja a véleményét és ez által Felperes jelentős népszerűség-visszaesésre tehet szert. Az idézett határozat továbbá azt is kimondja, hogy ilyen esetben a sajtószerv felelőssége nem felróhatóságától függ, hanem azt objektív alapon kell megítélni. Alperes szándéka tehát jelentéktelen az ügyben, relevanciával pedig az bír, hogy Alperes nem csak véleményét fejezte ki, hanem olyan tényeket állított (például „szív”), amelyek alkalmasak arra, hogy olvasó droként értékelje a [REDAKT]

A *3002/2018. (I.10.) AB határozat* alapján a polgári bíróságok a személyiségi jogsértés objektív szankciói körében a jogkövetkezményt a jogsértés tényéhez kötik. A bíróságok a jó hírnév védelmével összefüggésben a jogsértés körében különösen a következő szempontokat mérlegelik: **a) a közlés tényállítása-e, vagy vélemény** (BH 2001.468.); **b) a tényállítás valótlan-e** (BH 1998.169., BDT 2005.1277.; **c) megvalósult-e a valótlan tény állítása vagy híresztelése** (BH 2013.266., BDT 2012.2742, BDT 2013.2904.); és **d) a valótlan tényállítás objektíve alkalmas-e az érintett személy társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolni** (BH 2010.294). Jelen ügy alapján pedig mind a négy kritérium megvalósul, ugyanis Alperes közlése olyan valótlanságra következtetést adó állítás, amelyet nagy nyilvánosság előtt lett közzétéve, híresztelve és ezzel Felperes jó hírnevét olyan módon megsértette, amely következtében Felperes piaci forgalma csökkenhet.

Megismételve a fentieket a jóhírnév és becsület védelme alkotmányos alapjog, amely a szólásszabadság korlátozását jelenti. Ezt a lehetőséget kifejezetten elismeri az Európai Emberi Jogi Egyezmény 10. cikk (2) bekezdése is. Ez a rendelkezés kimondja, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának jogát törvényben - egyebek mellett - mások jóhírnevének védelme érdekében korlátozni lehet. **Különös jelentősége van ezért ebben a körben a kiegyensúlyozott bírói mérlegelésnek, amely mérlegelés azonban nem lehet az Alaptörvénnyel ellentétes, figyelemmel a 28. cikk rendelkezéseire is.**

Bár az Alkotmánybíróság közvetlenül a Ptk. idézett szabályának alkotmányosságáról soha nem nyilvánított véleményt, de egy önkormányzati rendelet, Debrecen város közgyűlése szervezeti és működési szabályzatának egy rendelkezését vizsgálva a polgári jogi védelemre is vonatkoztatható megállapításokat tett a 33/1998. (VI. 25.) AB határozatban. Megállapította: a vélemény kifejezési módjára tekintettel kimondott tiltás bizonyos határok között alkotmányos lehet. **„Az Alkotmánybíróság megállapítja: a vizsgált esetben határozott különbséget kell tenni a véleménynyilvánítás szabadsága és a véleménynyilvánítás megjelenítésének formája, módja között. A véleménynyilvánítás szabadsága - alkotmányos alapjogként - fokozott védelmet élvez, azt csak az emberi méltósághoz, a becsülethez és a jóhírnévhez való jogok védelme - mint külső korlátok - korlátozhatják.”**

A mások személyét, ezáltal az indítványozó személyét érintő értékítéleteket normális esetben az adott személlyel kapcsolatos, magatartásával és viselkedésével, cselekvésével összefüggő, azokról tudósító adatokból, információkból vonja le a társadalom és a piac, így a sajtó megjelenések e körben különös jelentőséggel bírnak. Ezért kiemelt fontosságú jogpolitikai érdek fűződik ahhoz, hogy a mások értékelésére alkalmas, a nyilvánosság különböző köreiben forgalomban lévő tényállítások valóságtartalmát a jog lehetőség szerint biztosítsa, valamint a jó hírnevet védje. E cél megvalósítására tesz kísérletet a polgári jogban a maga sajátos eszközeivel a jóhírnév védelmére hivatott nevesített személyiségi jog, mint alkotmányos alapjog.

„A hírnév a társadalmi gyakorlatban keletkezik, a társadalom tagjainak a tudatában él, létezik, tehát emberi tudattartalom. Ezért a hírnév létrejöttében, alakulásában, megőrzésében fontos szerepük van a társadalmi érintkezéseknek, hatásoknak, elsősorban a tudattartalmat befolyásoló közléseknek. A személy hírnevét a személyre, a személy társadalmi magatartására vonatkozó tény- és adatközlések határozzák meg. Társadalmi érdek, hogy ezek a közlések híven jellemezzék a személyt, a valóságot fejezzék ki. Csak így lehet a személy képe a társadalmi értékelés reális alapja, csak így juthat valódi értékének megfelelő szerephez a személy a társadalomban.” (Törő Károly: Személyiségvédelem a jogban. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1974, 353. o.) Mindebből egyenesen következik, hogy dizájnerdrogokkal való együttes említés alkalmas a jó hírnév megsértésére.

A jóhírnév védelme a jogi személyeket is megilleti. Megsértése a felróhatóságra, jó- vagy rosszhiszeműségre tekintet nélkül is megállapítható, annak bármilyen módon való elkövetése jogellenes. A jogsértés tehát különösen akkor valósul meg, ha valaki más személyre sértő közlést tesz, a közlés tényállítást tartalmaz, és valótlan állít, vagy híresztel, vagy a valóságot hamis színben tünteti fel, mint jelen esetben.

A személyre vonatkozó, objektíve valótlan tényállítást kifejező közlés akkor minősül jogsértésnek, ha a közmegítélés szerint a tényállítás alkalmas arra, hogy a sértett társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja. Az elbírálás szempontja tehát nem a sértett érzékenysége, hanem a közfelfogás. Ugyanakkor a hírnévrontás nem „eredmény-deliktum”, azaz megvalósulásához nincs szükség arra, hogy a hátrányos eredmény, a sértheti társadalmi megítélésének negatív változása ténylegesen be is következzen, elég, ha arra objektíve alkalmas a hírnévrontó valótlan közlés. Jelen esetben kétséget kizáróan megállapítható, hogy a termékek dopping, illetve dizájnerdrogokkal való együttes említése negatív társadalmi megítélést von, illetve vonhat maga után. A közfelfogásban ugyanis mind a dopping, mint a dizájnerdrog szavaknak negatív jelentéstartalma van.

Az Alkotmánybíróság a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatban e körben elvi éllel rögzítette a sajtó korlátját, a szabad véleménynyilvánítás tehát **„olyan alapjog, amely csak felelősséggel gyakorolható, és a valótlan tények közlésének elkerülése érdekében bizonyos kötelezettségekkel jár a közvélemény alakításában hivatásszerűen részt vevő személyek esetében”**

A sajtó szabadságát arra figyelemmel kell garantálnia az államnak, hogy a sajtó a véleményalkotáshoz szükséges információszerzésnek, a véleménynyilvánításnak és véleményformálásnak kitüntetett

fontosságú eszköze. Ahogy a sajtószabadság a véleménynyilvánításhoz való jogból mint anyajogból vezethető le, úgy a véleménynyilvánításhoz való jog kitüntetett volta is annyiban vonatkozik a sajtó szabadságára, amennyiben az a véleménynyilvánítás alkotmányos alapjogát szolgálja, azaz ezzel ellentétes irányú magatartás esetében a korlátokat megfelelően kell alkalmazni.

„Az Alkotmány a véleménynyilvánítási szabadság megfogalmazásánál nem tesz kifejezett különbséget tényközlés és értékítélet között. A véleménynyilvánítási szabadság alapvető célja annak a lehetőségnek biztosítása, hogy az egyén mások véleményét formálja, meggyőzzön másokat saját álláspontjáról. A véleménynyilvánítás szabadsága ezért általában mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, mégpedig függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is. Önmagában valamely tény közlése is véleménynek minősülhet, hiszen magának a közlésnek a körülményei is tükrözhetnek véleményt, azaz a véleménynyilvánítás alkotmányos alapjoga nem korlátozódik csupán az értékítéletekre. A véleménynyilvánítási szabadság határainak megvonásánál azonban indokolt különbséget tenni értékítélet és tényközlés tekintetében.

Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed, függetlenül attól, hogy az értékes vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmen vagy észérveken alapul. A szintén alkotmányos oltalom alatt álló emberi méltóság, becsület, jó hírnév azonban az értékítéletben megnyilvánuló véleménynyilvánítási szabadság külső korlátja lehet....

A véleménynyilvánítási szabadság nem ilyen feltétlen a tényállítások tekintetében. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a véleménynyilvánítás szabadsága nem terjed ki a becsületsértésre alkalmas valótlan tények közlésére akkor, ha a nyilatkozó személy kifejezetten tudatában van a közlés valótlanságának (tudatosan hamis közlés) vagy foglalkozása, hivatása gyakorlásának szabályai szerint elvárható lett volna tőle a tények valóságtartalmának vizsgálata, de a véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta. A véleménynyilvánítás szabadsága csak a bírálat, jellemzés, nézet és kritika szabadságát foglalja magában, de az alkotmányos védelem nem vonatkozhat a tények meghamisítására. Ezen túlmenően a szabad véleménynyilvánítás olyan alkotmányos alapjog, amely csak felelősséggel gyakorolható, és a valótlan tények közlésének elkerülése érdekében bizonyos kötelezettségekkel jár a közvélemény alakításában hivatásszerűen részt vevő személyek esetében.”

Fentiek alapján tehát kellő gondossággal mindez az indítványozó számára sérelmes helyzet elkerülhető lett volna, a cikk nem az alkotmányosan védett felelősségteljes vélemény nyilvánítás tárgya, a közvélemény alakításában hivatásszerűen részt vevő személyektől elvárt magatartás példája.

Alperes tehát olyan magatartást tanúsított a cikk közzétételével, amely egyszerre sérti Felperes jó hírnevét, gazdasági érdekeit, valamint a magyar termékek méltóságát és ez által a Magyarország által garantált minőséget is, a cikk közzététele nem volt gondos, a közvélemény alakításában részt vevő személytől nem elvárható módon került megszerkesztésre és az indítványozóról alaptalanul negatív értékítélet kialakítását vonja maga után. Ezeken kívül az egyén testi egészségéhez való alapjoga is sérül, mivel az alperesi közlés egy az emberi szervezet megbetegedésének elkerülésére szolgáló termék népszerűségének csökkentésére is alkalmas; a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása szerint ugyanis a sajtótájékoztatás a közgondolkodás formálásának, a társadalmi tudat alakításának és általában a társadalmi atmoszféra-teremtésnek fontos eszköze – ezek alapján tehát Alperes cikke erős véleményformálással bír, amely által az emberek bojkottálhatják a [REDACTED]

Kelt: Budapest, 2019. december 10.

